

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA
mint felülvizsgálati bíróság

Gfv.IX.30.132/2009/6.szám

A Magyar Köztársaság Nevében !

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság dr. Bödő Adrienn ügyvéd által képviselt felperesnek dr. Velencei György ügyvéd által képviselt I.r. és felszámoló által képviselt II. r. alperesek ellen kártérítés megfizetése iránt a Baranya Megyei Bíróságnál 8.G.20.999/2007. szám alatt indított és a Pécsi Ítéltábla Gf.IV.30.229/2008/6. számú ítéletével befejezett perében az említett jogerős ítélet ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2009. június 9-én megtartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Pécsi Ítéltábla Gf.IV.30.229/2008/6. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az I. r. alperesnek 15 nap alatt 225.120 (Kettőszázhuszonötezer-egyszázhusz) forint felülvizsgálati perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az I. r. alperes mint megrendelő és a II. r. alperes mint termelő által 2003. szeptember 22-én megkötött, határozatlan időre szóló mezőgazdasági termékértékesítési szerződésben a II. r. alperes az I. r. alperes részéről kiszállított naposcsibék felhizlalását és azoknak az I. r. alperes részére való értékesítését vállalta. 2006. elején a II. r. alperes a vágócsirkék felneveléséhez szükséges tápot a B. Rt-től szerezte be. 2006. március 7-én a II. r. alperes mint engedményező, a B. Rt. mint engedményes, valamint az I. r. alperes három megállapodást kötöttek egymással. E megállapodásokban

a II. r. alperes ahhoz járult hozzá, hogy az I. r. alperes a felhizlalt csirkeállomány leszállítását követően "a csirke leadás árbevételeiből" kiegyenlítse - a szerződésekben megjelölt legkésőbbi 2006. március 31-ei, április 14-ei és április 24-ei időpontokig - a B. Rt. tápkövetelését, az I. r. alperes pedig ennek kifizetésére kötelezettséget vállalt.

A II. r. alperes mint megrendelő és a felperes mint szállító között 2006. I. félévében három szállítási szerződés megkötésére került sor. A 2006. március 21-ei megállapodással a felperes 2006. 14. és 16. hetére, a 2006. május 17-ei megállapodással 2006. 27. hetére, a 2006. június 15-ei megállapodással pedig 2006. 31. hetére vállalta baromfi takarmányok szállítását a II. r. alperesnek. E szállítási szerződésekhez kapcsolódóan a II. r. alperes mint engedményező a felperes mint engedményes, valamint az I. r. alperes mint kötelezett 2006. március 30-án, 2006. május 18-án és 2006. június 15-én engedményezési szerződéseket kötöttek egymással. Az engedményezési szerződésekben abból kiindulva, hogy a felperes által 2006. 14. és 16. hetében szállított tápból a II. r. alperes összesen kb. 60.000 db vágóbaromfit, a 27. héten szállított tápból 40.000 db vágóbaromfit, míg a 31. héten szállított tápból 19.000 db vágóbaromfit nevel fel, a táp ellenértéke megfizetésének biztosítékaul a II. r. alperes a felperesre engedményezte a 60.000, 40.000 és 19.000 db vágóbaromfi I. r. alperes részére való értékesítésének ellenértékét.

A felperes 2006. március 23-a és 2006. július 7-e között összesen 32,236.692 Ft értékben szállított takarmányt a II. r. alperesnek.

Az I. r. alperes által a II. r. alperes részére 2006. február 13-án, március 6-án, április 17-én, május 15-én és 2006. június 15-én átadott napos baromfik felnevelése után azok értékesítése 2006. április 3-a és augusztus 8-a között az I. r. alperes részére megtörtént, és az alperesek az egyes turnusok lezárását követően írásbeli elszámolásban rögzítették, hogy a II. r. alperest a 007, 008, 015, 022 és 025 rotációban leadott csirkemennyiség alapján - a naposcsibék vételárának és az anyagkezelési költségnek a levonása után - milyen összegű járandóság illeti meg.

Az I. r. alperes az engedményezési szerződés alapján 2006. június 15-én 6,000.000 Ft-ot, június 20-án pedig 4,000.000 Ft-ot a felperesnek megfizetett.

A felperes 2006. július 7-én szállított utoljára tápot a II. r. alperesnek, majd szerződésszegésre hivatkozva felfüggesztette a takarmányszállítást.

A 025-ös rotáció befejezése érdekében az I. r. alperes 2006. július - augusztus folyamán összesen 1,521.899 Ft értékben baromfitápot szállított a II. r. alperesnek, pénzforrást biztosított közüzemi tartozásai és munkabér tartozásai kifizetéséhez. 2006. szeptember és október folyamán 522.949 - 552.949 Ft összegű gázdíjat fizetett meg a II. r. alperes helyett.

A peres felek között 2006. október 17-én háromoldalú egyeztetésre került sor, melyen a felperest B. L. szaktanácsadó képviselte. Az

egyeztetésről emlékeztető készült. Az emlékeztető szerint a II. r. alperes felperessel szembeni táp tartozása 22,236.692 Ft, az I. r. alperes vállalta, hogy 8 napon belül megfizet a felperesnek 10,500.000 Ft-ot, a II. r. alperes pedig arra vállalt kötelezettséget, hogy a reményei szerint részére folyósítandó állami támogatások összegéből a felperesnek megfizet 9,600.000 Ft-ot, a fennmaradó 1,700.000 Ft összegű táptartozást pedig 2007. március 31-ig fizeti meg. Az I. r. alperes a szerződésben kikötötte, hogy a felperes az átutalás esetére nyilatkozzék arról, hogy az I. r. alperessel szemben további igénye, követelése nem áll fenn. Az alperesek az emlékeztetőt a helyszínen aláírták. 2006. november 23-án az I. r. alperes 2,724.886 Ft-ot utalt át a felperesnek. A felperes csak 2007. január 10-én küldte vissza szervezeti képviselője aláírásával ellátva az emlékeztetőt az I. r. alperesnek. A kért nyilatkozatot azzal a véleményeltéréssel tette meg, hogy a kamatokon kívül további követelése az I. r. alperessel szemben nincsen. Ezt követően az I. r. alperes 2007. január 20-án 1 millió forintot, január 27-én 1,700.000 Ft-ot, január 31-én újabb 1 millió forintot, március 27-én 1 millió forintot, 2007. április 6-án pedig 3 millió forintot a felperesnek megfizetett. A II. r. alperes 2007. február 27-én felszámolás alá került, a felszámoló felszólította a felperest az álláspontja szerint felszámolói vagyonba tartozó - az I. r. alperes által 2007. márciusában és áprilisában a felperesnek megfizetett - összesen 4 millió forint visszafizetésére, mely felszólításnak a felperes eleget tett.

A felperes keresetében a Ptk. 210.§ (1) és (4) bekezdésére hivatkozással kérte a 2006. október 17-ei megállapodás érvénytelenségének megállapítását. Előadása szerint csak 2007. tavaszán - amikor az alperesek eljuttatták részére az öt rotáció elszámolásait - vált számára ismertté, hogy az I. r. alperes 2006. október 17-én nem 10,500.000 Ft-tal, hanem 17,587.366 Ft-tal tartozott a II. r. alperesnek, és ha e tényt ismerete volna, nem írta volna alá a megállapodást. Kérte emellett az I. r. alperes 12,408.885 Ft-ban való marasztalását elsődlegesen engedményezés, másodlagosan kártérítés címén.

Az I. r. alperes a kereset teljes terjedelmű elutasítását kérte. Állította, hogy a 2006. október 17-ei megállapodás a felperes által megjelölt okból nem érvénytelen, az abban vállalt 10,500.000 Ft-ot pedig a felperesnek megfizette.

Az elsőfokú bíróság 35. sorszámú ítéletében megállapította, hogy a peres felek között 2006. október 17-én létrejött, "emlékeztető"-be foglalt megállapodás érvénytelen, kötelezte az I. r. alperest 7,504.006 Ft és ennek kamatai megfizetésére a felperes javára, a felperes ezt meghaladó keresetét pedig elutasította.

Rögzítette az elsőfokú ítélet, hogy a perbeli engedményezési szerződés alapján az I. r. alperes az összesen 119.000 db vágóbaromfi értékesítése folytán a II. r. alperesnek járó árbevétel a felperes részére volt köteles megfizetni, a B. Rt-vel megkötött engedményezési szerződések nem terjedtek ki a kereset tárgyává tett öt rotáció egyikére sem.

Az öt rotáció alapján a II. r. alperest megillető teljes árbevétel összege - a naposcsibék ára és az anyagigazgatási költség levonása után - 30,183.766 Ft volt, mely összegből az I. r. alperes 20,424.826 Ft-ot megfizetett a felperesnek. Mivel azonban a II. r. alperes a per tárgyául szolgáló rotációkat a szerződésben meghatározott limitet meghaladó mértékű veszteséggel teljesítette és az első két rotációban leszállított élőcsirke átlagsúlya is meghaladta a szerződésben rögzített határértéket, az I. r. alperes összesen 2,254.874 Ft összegű kötbér beszámítására jogosult. Az egyéb tételek beszámítását azonban a Ptk. 329.§ (3) bekezdése kizárta. Ugyanis a kereset alapjául szolgáló legkésőbbi engedményezési szerződésről az I. r. alperes 2006. június 15-én értesült, és ezt követően -. 2006. július 21-től adott át a II. r. alperesnek a rotáció befejezése érdekében, a termékértékesítési szerződés fennállásától függetlenül, kár elkerülési célzattal az I. r. a II. r. alperesnek 1,521.829 Ft értékű baromfitápot, illetve fizetett meg helyette 2006. szeptember és október folyamán gázdíjat. A kötbér levonásával az I. r. alperes felperes felé fennálló tartozása csak 7,504.006 Ft. A felperes nem követelheti az I. r. alperestől azt a 4 millió forintot, amit a II. r. alperes felszámolójának a felhívására átutalt, és nincs jelentősége annak sem, hogy a felszámoló a II. r. alperes vagyonából milyen összegű megtérülést prognosztizált.

Az I. r. alperes a 7,504.006 Ft megfizetése alól nem mentesülhet a 2006. október 17-ei megállapodás alapján, mert az a Ptk. 210.§ (1) bekezdése szerint érvénytelennek minősül. A felperest az alperesek akként tájékoztatták, hogy az I. r. alperesnek a termékértékesítési szerződés alapján 10,500.000 Ft összegű tartozása áll fenn a II. r. alperes felé, holott a tartozás összege ekkor 17,928.892 Ft volt. A felperes tévedését tehát az alperesek okozták, és ezt a felperes csak 2007. április 23-ától ismerhette meg, amikor az alperesek közötti teljes körű elszámolás adatainak birtokába jutott. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság a rendelkező részben írtak szerint marasztalta az I. r. alperest.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes a marasztalási összeg 4 millió forinttal történő felemelése érdekében, az I. r. alperes pedig a kereset teljes elutasítása érdekében terjesztett elő fellebbezést.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és a keresetet teljes egészében elutasította.

A másodfokú bíróság szerint sem tévedés, sem megtévesztés miatt nem állapítható meg a 2006. október 17-ei megállapodás érvénytelensége.

A megbeszélésen elhangzottakról a felperes törvényes képviselőjét - M. A-t - sem B. L., sem az I. r. alperes képviselője nem tájékoztatta, az emlékeztetőben pedig nem szerepel olyan tényközlés, ami a felperes megtévesztését jelenthetné. Az emlékeztető szerint az I. r. alperes arra vállalt kötelezettséget, hogy 8 napon belül 10,500.000 Ft-ot megfizet, és nem tartalmaz az emlékeztető arra vonatkozó utalást, hogy ez az összeg egyenlő lenne azzal az összeggel, amely a II. r. alperesnek a csirkék eladása folytán az I. r. alperestől járna. A tanúvallomások szerint ilyen állítás a megbeszélésen sem hangzott el. Emiatt viszont nem lehet megállapítani, hogy a felperes lényeges körülmény tekintetében tévedésben lett volna, és tévedését az I. r. alperes okozta, vagy felismerhette volna. A megállapodás megkötésekor az I. r. alperesnek a II. r. alperes felé fennálló tartozása ténylegesen nem haladta meg a 10,500.000 forintot, tehát a felperes nem volt ténybeli tévedésben sem, a következők miatt. A felperes módosított keresete szerint a II. r. alperes felé fennálló tartozás 20,183.771 Ft volt. Ebből az összegből azonban le kell vonni azt a 4,992.281 Ft-ot, melyet az I. r. alperes a II. r. alperest megillető árbevételből a B. Rt-nek megfizetett. A 2006. február 13-án telepített rotáció takarmányozására 2006. március 23-áig ugyanis a B. Rt. által szállított táppal került sor a II. r. alperes telephelyén, és a B. Rt. javára szóló 2006. március 7-ei engedményezés ezzel a táppal felnevelt csirkék leadásából származó árbevételhez kapcsolódott. Csökkenteni kell a felperesnek járó összeget az I. r. alperes által biztosított befejező táp 1,521.889 Ft összegével, továbbá a kétszer 552.050 Ft gázszámla költséggel is. E két tétel finanszírozására ugyanis a termékértékesítési szerződés teljesítésének elősegítése érdekében a Ptk. 277.§ (4) bekezdése által megkívánt együttműködési kötelezettség keretében került sor, az engedményezési szerződések megkötése előtt létrejött termékértékesítési szerződés alapján pedig a beszámítás jogalapja fennállt. Figyelemmel az I. r. alperest megillető kötbér összegére is az I. r. alperest ekkor terhelő összeg kevesebb volt az általa megfizetni vállalt 10,500.000 Ft-nál.

Az I. r. alperes az érvényes megállapodásnak megfelelően teljesített, ezért a marasztalására irányuló kereset alaptalan. A másodfokú bíróság alaptalannak találta a 4 millió forint megfizetésére irányuló felperesi fellebbezési kérelmet, ezzel kapcsolatban arra is hivatkozott, hogy a 4 millió forint visszafizetésének nem volt jogalapja.

A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság iratellenes, okszerűtlen, logikai ellentmondásokat tartalmazó tényállás alapján helytelen jogkövetkeztetésekre jutott, döntése sérti a Pp. 206.§-ában írtakat. Felülvizsgálati kérelmét részletesen az alábbiakkal indokolta:

Iratellenesen állapította meg a másodfokú bíróság, hogy M. A., a felperes ügyvezetője és az I. r. alperes képviselője között a megállapodás aláírását megelőzően semmiféle személyes kontaktus nem volt, továbbá, hogy B. L. az egyeztető tárgyaláson elhangzottakról M. A. részére semmiféle szóbeli kiegészítő tájékoztatást nem adott. Muzsek András ugyanis maga adta elő személyes meghallgatása során, hogy telefonon beszélt az I. r. alperes ügyvezetőjével, - így tudta meg azt is, hogy amíg nem írja alá az emlékeztetőt, addig az I. r. alperes nem folyósít részére további pénzüsszegeket -, B. L. pedig úgy nyilatkozott, hogy heti munkabeszámolókat küldött M. A. ügyvezető részére az alperesekkel való egyeztetéseiről. E munkabeszámolókból kiderül, hogy B. L. többször eljárta az alpereseknél az elszámolások megszerzése érdekében. Logikátlanul állítja tehát a másodfokú ítélet, hogy a felperes nem volt tévedésben, hogy az I. r. alperes nem tévesztette meg a felperest. Csak az alperesek tudhatták, hogy a II. r. alperes milyen összegű ellenérték megfizetését igényelheti az I. r. alperestől, ennek összegét csak ők közölhatték a felperessel.

Az emlékeztető kifejezetten tartalmazza azt, hogy az I. r. alperes az engedményezési szerződésből reá háruló kötelezettségét teljesíti a 10,5 millió forint megfizetésével, tehát a másodfokú bíróság logikátlan megállapításával szemben az nem merülhet fel, hogy a 10,5 millió forint nem a leszállított csirkék ellenértéke lett volna. A felperes az emlékeztető aláírásakor is csak erre következtetethetett, hisz az elszámolások ekkor még nem voltak a birtokában. M. A. ügyvezető személyes meghallgatásával bizonyítást nyert, hogy az alperesek kifejezetten állították a megbeszélésen, hogy 10,5 millió forint az I. r. alperes tartozásának összege az elszámolás alapján. Ennek ellenkezőjét iratellenesen állítja a másodfokú bíróság. Az is iratellenes megállapítás, hogy a felperes minden elszámolási igény nélkül fogadta el az alperes ajánlatát, ugyanis folyamatosan kérte az elszámolásokat, melyeket csak 2007. tavaszán kapott meg, és 2007. márciusáig nem is volt oka feltételezni, hogy az I. r. alperes tartozása nem 10,5 millió forint.

A másodfokú bíróság iratellenes megállapításával szemben az elsőfokú bíróság nem kizárólag a fizetési határidőkből vonta le azt a következtetést, hogy a Bólyi Rt. részére engedményezett követelés a 007-es rotációval nincs összefüggésben, mert dr. H. T. a II. r. alperes volt képviselője is azt állította meghallgatása során, hogy a vitatott két engedményezési szerződés nem ugyanarra a turnusra vonatkozik. Az elsőfokú bíróság így helyesen tekintette bizonyított ténynek, hogy a B. Rt. javára szóló engedményezési szerződés nem terjedt ki a 007-es rotációra, a másodfokú bíróság viszont jogszabálysértően csökkentette a felperes követelését 4,992.281 Ft-tal. Az engedményezés szempontjából nincs jelentősége annak, hogy a B. Rt. mely időszakban látta el takarmánnyal a II. r. alperest. Az I. r. alperes csupán az elsőfokú eljárás legvégén hivatkozott a B. Rt.-vel kötött engedményezési szerződésekre, a felperes pedig az

arról való tudomásszerzéstől kezdődően konzekvensen azt állította, hogy ez az engedményezés nem a 007-es turnusra vonatkozott. Iratellenesen fogalmazott úgy a jogerős ítélet, mintha a felperes a kereset felemelése előtt más álláspontot képviselt volna.

Még ha el is kellene fogadni, hogy ugyanannak a követelésnek kétszeres engedményezésére került sor, erre alapítottnak az I. r. alperes akkor sem mentesülhet fizetési kötelezettsége alól. A kétszeres engedményezés ugyanis azt jelenti, hogy az I. r. alperes a felperes tájékoztatásának elmulasztásával megszegte a Ptk. 4.§ (4) bekezdésében foglalt együttműködési kötelezettségét. Saját rosszhiszemű felróható magatartására előnyök szerzése végett az I. r. alperes nem hivatkozhat, és a Ptk. 339.§-a alapján fennáll kártérítési felelőssége. A felperes ezért azt kéri, hogy ha a Legfelsőbb Bíróság a B. Rt-re való engedményezéssel kapcsolatban a másodfokú bíróság álláspontját fogadja el, kártérítés címén kötelezze az I. r. alperest a 007-es rotáció ellenértékének, azaz 5,192.810 Ft-nak a megfizetésére.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az I. r. alperes a táp szolgáltatása, valamint a gázdíj részéről való kifizetése miatt nem élhet beszámítással, és a másodfokú bíróság a Ptk. 329.§ (3) bekezdésében írtakat megsértve számította be az I. r. alperes tartozásába az 552.949 Ft gázdíjat, valamint a 2x 1,521.899 Ft befefejező tápot.

Az I. r. alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem alaptalan, a jogerős ítélet nem sérti a Pp. 206.§-ában írtakat.

A peres felek 2006. október 17-ei tanácskozásáról - melyen az alperes törvényes képviselői mellett a felperes részéről, szerződéskötésre nem jogosult, B. L. szaktanácsadó vett részt - készült emlékeztető az alperesek szerződéses ajánlatnak minősülő nyilatkozatait tartalmazta, a megállapodás pedig azzal jött létre a peres felek között, hogy az alperesek ajánlatát a felperes 2006. október 17-ei emlékeztető aláírásával 2007. január 10-én elfogadta. Az így létrejött megállapodás tekintetében a peres felek között értelmezési vita nem volt, így a bíróságoknak sem kellett azt a Ptk. 207.§-ában írtak alapján értelmezniük. Az emlékeztető egyértelműen meghatározta, hogy a szerződéses ajánlat tárgya a II. r. alperesnek a felperes felé még fennálló 22,236.692 Ft összegű táp tartozásának a rendezése. Az alperesek tehát a felperes és a II. r. alperes között fennálló szállítási szerződésből eredő követelést kívánták kiegyenlíteni a felperes felé oly módon, hogy a megjelölt összegek megfizetésére az I. r. alperes az engedményezési szerződés jogcímén, a II. r. alperes pedig a szállítási szerződés alapján vállalt fizetési kötelezettséget a részére odaítélt állami támogatásokból. Az emlékeztető azt is tartalmazta, hogy miután a

felperes felfüggesztette a II. r. alperes részére való takarmányszállítást, a II. r. alperes pedig anyagi forrás hiányában tápot venni nem tudott, az I. r. alperes biztosította a tápot a II. r. alperesnek a csirkék elpusztulásának megakadályozása és a csirkék hizlalásának a befejezése érdekében. Az I. r. alperes kérte, hogy a felperes mindezeket értékelje a 10,5 millió forint megfizetésére vonatkozó ajánlatának elfogadásakor annak hangsúlyozása mellett, hogy amennyiben az I. r. alperes nem tette volna meg ezt a termelés befejezése érdekében, a felperes semmilyen megtérüléssel nem számolhatott volna. Az I. r. alperes a 10,5 millió forint kifizetését egyetlen feltételhez kötötte, és pedig ahhoz, hogy a felperes jelentse ki; az átutalás teljesítése esetén az I. r. alperessel szemben további követelése nem áll fenn. Az így megszerkesztett - emlékeztetőbe foglalt - szerződéses ajánlatot küldte meg B. L. faxon M. A-nak, a felperes törvényes képviselőjének, aki azt azzal a pontosítással fogadta el 2007. január 10-én, hogy amennyiben az I. r. alperes a vállalt összeg átutalásának eleget tesz, a késedelmi kamatokon túlmenő követelése a felperesnek nincs vele szemben.

A felperes az így létrejött megállapodást támadta meg a Ptk. 210.§ (1) és (4) bekezdése alapján. A másodfokú bíróságnak az volt az álláspontja, hogy sem tévedés, sem megtévesztés miatt nem állapítható meg a megállapodás érvénytelensége, az I. r. alperes nem tévesztette meg a felperest, tévedését nem okozhatta és nem ismerhette fel, emellett az sem bizonyított, hogy a felperes ténybeli tévedése ténylegesen fennállt volna a megállapodás megkötésekor.

A megállapodás érvénytelenségének megállapítására irányuló keresetet a bizonyítékok okszerű értékelése mellett utasította el a másodfokú bíróság.

Nem iratellenesen állapította meg a jogerős ítélet, hogy a megbeszélésen elhangzottakról a felperes törvényes képviselőjét - M. A-t - sem B. L., sem az I. r. alperes képviselője szóban nem tájékoztatta, M. A. az egyeztető tárgyaláson elhangzottakat csak az emlékeztetőben rögzítettek alapján ismerhette meg. B. L. a 2008. március 21-ei tárgyaláson egyértelműen úgy nyilatkozott, hogy a megállapodás után az emlékeztetőt faxon elküldte M. A-nak, de az abban foglaltakat nem kommentálta, az egyeztetésen elhangzottakról nem referált, M. A. nem kért tőle további tájékoztatást (25. sorszámú jegyzőkönyv). Ennek ellenkezőjét a felperes csupán állította, de azt M. A. tanúvallomásával sem tudta bizonyítani. M. A. ugyanis a 30. sorszámú jegyzőkönyvben rögzített tanúkénti meghallgatása során csupán azt állította, hogy az I. r. alperes törvényes képviselője távbeszélőn azt közölte vele, hogy az I. r. alperes további pénzüsszegeket csak a megállapodás aláírása után utal át a felperesnek. Ennek előadása nem bizonyítja, hogy az egyeztető tárgyaláson elhangzottakkal kapcsolatban a felperes az I.

r. alperestől bármilyen magyarázó jellegű kiegészítő tájékoztatást kapott volna. Ilyen jellegű tájékoztatásban nem részesülhetett a felperes törvényes képviselője a B. L. által részére elküldött munkabeszámolókból sem, ugyanis, a 30/F/1. alatt csatolt heti munkabeszámolókból következően B. L. a mielőbbi fizetés érdekében először 2007. január 15-én egyeztetett a II. r. alperes képviselőjével, majd a későbbiekben az I. r. alperes képviselőjével is, tehát a megállapodás 2007. január 10-ei aláírása előtt a megállapodással kapcsolatos semmilyen további körülményről a felperes nem értesülhetett. A felperes szerint a megállapodás megkötésekor abban tévedett, hogy a II. r. alperest az I. r. alperes részére leszállított vágóbaromfik után csak 10,5 millió forint ellenérték illette meg, és ezt a tévedését az I. r. alperes okozta és ismerhette fel. A felperes abból indult ki tehát, hogy az I. r. alperes a 10,5 millió forint megfizetését mint a II. r. alperes által részére leszállított csirkékért járó ellenérték megfizetését vállalta, és felülvizsgálati kérelmében azt állította, hogy M. A. tanúvallomása szerint a 2006. október 17-ei egyeztetésen az alperesek szóban is ezzel egyezően nyilatkoztak. Ezzel szemben tény, hogy M. A. - aki a 2008. május 16-ai tárgyaláson valóban olyan átéléssel nyilatkozott a 2006. október 17-ei megbeszélésen elhangzottakról, mintha azon ott lett volna - ténylegesen nem volt jelen az egyeztetésen, annak lefolyásáról csak az arról készült emlékeztető alapján szerezhette tudomást, így az általa elmondottak önmagában emiatt sem támasztják alá felülvizsgálati kérelemben írtakat.

A fentiekből következően annak megállapítása során, hogy a felperes tévedését okozhatták-e, felismerhették-e az alperesek helyesen tekintette irányadónak a másodfokú bíróság a 2006. október 17-ei emlékeztető tartalmát. Az emlékeztető tartalmából pedig az következik, hogy a megbeszélésen résztvevők nem tárgyaltak arról, hogy a II. r. alperest milyen összeg illeti meg az I. r. alperestől a leadott csirkék után, nem volt szó arról, hogy az I. r. alperes által megfizetni vállalt 10,5 millió forint azonos azzal az összeggel, mellyel az átvett csirkék folytán az I. r. alperes a II. r. alperesnek tartozik. Az egyeztetésre kifejezetten a felperes II. r. alperessel szembeni követelésének rendezése céljából került sor, ennek érdekében vállaltak az alperesek fizetési kötelezettséget, és az erre vonatkozó ajánlatot fogadta el a felperes. Nem zárható ki, hogy a felperes tévedésben volt az ajánlat elfogadásakor, de ez önmagában nem elegendő a megállapodás érvénytelenségének megállapításához. A megállapodás eredményes megtámadásához arra lett volna szükség, hogy a felperes bizonyítsa, hogy tévedését a másik fél okozta vagy felismerhette, illetve, hogy őt a másik fél megtévesztette, a felperes azonban ezt bizonyítani nem tudta.

Nem iratellenesen állapította meg azt sem a másodfokú bíróság, hogy a felperes minden elszámolási igény nélkül fogadta el az alperes

ajánlatát. Tény ugyanis, hogy a szerződés aláírását a felperes nem tette függővé az alperesek közötti elszámolások megismerésétől. A felperes 2007. január 10-én értesült a II. r. alperes email-üzenetéből arról, hogy nem számolhat a II. r. alperes által vállalt kötelezettség teljesítésével, továbbá ezen a napon értesült arról is, hogy az I. r. alperes csak akkor folyósít részére további összegeket, ha a felperes az emlékeztetőt aláírja. Ilyen előzmények után a felperes még 2007. január 10-én elfogadta az alperesek szerződéses ajánlatát, az öt rotáció elszámolását pedig csak 2007. március 12-e és május 11-e között kapta kézhez.

Mivel a megtámadás törvényi feltételei nem álltak fenn, szükségtelenül vizsgálta a másodfokú bíróság, hogy az I. r. alperes az általa átvett csirkék alapján milyen összegű ellenszolgáltatás megfizetésére volt jogosult. Így annak sem volt jelentősége, hogy az I. r. alperes jogosult volt-e beszámítani a II. r. alperes felé fennálló tartozásába a B. Rt-nek megfizetett 4,992.281 Ft-ot. Tévesen hivatkozott egyébként a felülvizsgálati kérelem arra, hogy az I. r. alperes nem teljesíthetett volna a B. Rt. felé. Miután az I. r. alperes maga is aláírta kötelezettként a B. Rt. részére szóló engedményezési megállapodásokat, tehát arról értesült, ezt követően már csak a kötelelem új jogosultjának teljesíthetett. Nem volt köteles vizsgálni az engedményes és az engedményező közötti jogviszonyt, és nem viselhetette az ezzel járó kockázatot sem. Ha történt kétszeri engedményezés, ennek jogkövetkezménye csak az engedményező és az engedményes közötti viszonyban vonható le, a kötelezett felelősségét ilyen esetben megállapítani nem lehet. A mezőgazdasági termékértékesítési szerződés alapján a II. r. alperes mint termelő volt köteles gondoskodni a csirkék felneveléséhez szükséges táp beszerzéséről és gázfűtéssel megfelelő hőmérsékletet is biztosítani kellett a csirkék neveléséhez. A hízalás ideje alatt az I. r. alperes a szerződés szerint is jogosult volt tájékozódni a nevelés összes körülményéről és a Ptk. 277.§ (4) bekezdése által előírt együttműködési kötelezettség keretében elő kellett segítenie az I. r. alperes teljesítését. Az I. r. alperes a tőle elvárható módon járt el, amikor a II. r. alperes teljesítése érdekében a II. r. alperes helyett beszerezte a csirkék felneveléséhez szükséges befejező tápot és kifizette a II. r. alperes helyett a gázszámla tartozást. Helyesen állapította meg a másodfokú bíróság, hogy az I. r. alperesnek ez a magatartása a II. r. alperessel 2003. szeptembere óta fennálló szerződéses jogviszonyán alapult, tehát nem volt függetleníthető a termékértékesítési szerződéstől, így helye volt az ezzel kapcsolatos költségek beszámításának.

Mindezekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint döntött. A felperes eredménytelen felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, ezért köteles viselni saját felülvizsgálati

eljárási perköltségét és köteles megfizetni az I. r. alperes oldalán ügyvédi munkadíj formájában felmerült, ÁFA-val növelt összegű felülvizsgálati perköltséget. A perköltségekről szóló döntés a Pp. 270.§ (1) bekezdésén, 78.§ (1) bekezdésén és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3.§ (5) bekezdésén alapul.

Budapest, 2009. június 9.

**Salamonné Dr. Solymosi Ibolya s. k. a tanács elnöke,
Dr. Lőrincz Györgyné s. k. előadó-bíró,
Gyöngyösiné Dr. Gyugyei Klára s. k. bíró**

A kiadmány hiteléül:

(Hajdu Mihályné)
bírószági írnok